

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ **Олег ОМЕЛЬЧУК**
(підпис)

23 листопада 2020 року

М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування
за денною формою навчання**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		– 3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
	1.2.	Лекції <i>(теми і плани)</i>	3
	1.3.	Семінарські заняття <i>(теми і плани занять; питання, завдання або кейси для поточного контролю; методичні рекомендації для підготовки до занять)</i>	– 4
	1.4.	Самостійна робота студентів <i>(теми, завдання, методичні рекомендації до їх виконання тощо)</i>	– 15
	1.5.	Індивідуальні завдання <i>(форми, тематика завдань; методичні рекомендації до їх виконання)</i>	– 17
	1.6.	Підсумковий контроль <i>(форми, питання, завдання, зразок екзаменаційного білета)</i>	– 18
2.	Схема нарахування балів <i>(загальна схема; розрахунки нарахування балів за відповідні види навчальної діяльності)</i>		– 22
3.	Рекомендовані джерела <i>(в розрізі тем дисципліни)</i>		– 24
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		– 29

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Основи оподаткування фінансових установ	11	2	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-
2.	Оподаткування банківських установ	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
3.	Оподаткування страхових компаній	12	4	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-
4.	Оподаткування кредитних спілок	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
5.	Оподаткування ломбардів	8	2	2			4						
6.	Оподаткування лізингових компаній	8	2	2			4						
7.	Податковий контроль за діяльністю фінансових установ	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
8.	Запобігання ухиленню від оподаткування з використанням фінансових установ	11	2	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-
9.	Управління податковими ризиками в діяльності фінансових установ	11	2	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	90	20	20	-	-	50	-	-	-	-	-	-

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Основи оподаткування фінансових установ	2
1.1.	Фінансові установи як суб'єкти оподаткування	
1.2.	Принципи оподаткування фінансових установ	
1.3.	Податковий менеджмент у фінансових установах	
2.	Оподаткування банківських установ	2
2.1.	Особливості взаємовідносин банківських установ з фіскальними органами	
2.2.	Оподаткування прибутку банківських установ	
2.3.	Сплата інших податків банківськими установами	

3.	Оподаткування страхових компаній	4
3.1.	Страхова компанія як платник податків	
3.2.	Оподаткування прибутку страхових компаній	
3.3.	Особливості оподаткування прибутку страховика, що здійснює страхування життя	
3.4.	Сплата інших податків страховими компаніями	
3.5.	Альтернативні методи оподаткування страхових компаній	
4.	Оподаткування кредитних спілок	2
4.1.	Кредитна спілка як податковий агент.	
4.2.	Нагляд за діяльністю кредитних спілок.	
4.3.	Особливості оподаткування кредитних спілок.	
4.4.	Правила оподаткування доходів членів кредитних спілок та їх вплив на фінансово-господарську діяльність спілок.	
5.	Оподаткування ломбардів	2
5.1.	Організаційно-правові основи діяльності та оподаткування ломбардів.	
5.2.	Особливості нарахування та сплати податку на прибуток та податку на додану вартість ломбардами.	
5.3.	Специфіка оподаткування ломбардних операцій.	
6.	Оподаткування лізингових компаній	2
6.1.	Організаційно-правові основи діяльності лізингових компаній.	
6.2.	Державне регулювання та нагляд за діяльністю лізингових компаній.	
6.3.	Особливості оподаткування лізингових компаній.	
6.4.	Специфіка оподаткування операцій фінансового лізингу.	
7.	Податковий контроль за діяльністю фінансових установ	2
7.1.	Загальні засади організації податкового контролю.	
7.2.	Особливості організації податкового контролю за діяльністю фінансових установ.	
7.3.	Узагальнення результатів перевірок.	
7.4.	Відповідальність фінансових установ за порушення податкового законодавства.	
8.	Запобігання ухиленню від оподаткування з використанням фінансових установ	2
8.1.	Сутність і природа виникнення ухилення від сплати податків.	
8.2.	Типові схеми ухилення від оподаткування з участю фінансових установ.	
8.3.	Зарубіжний досвід застосування різних підходів до контролю за діяльністю банківських установ та інших установ фінансового сектору.	
9.	Управління податковими ризиками в діяльності фінансових установ	2
9.1.	Сутність податкових ризиків та фактори їх виникнення.	
9.2.	Види податкових ризиків.	
9.3.	Особливості управління податковими ризиками.	
	Усього	20

1.3. Семінарські заняття

1.3.1. Теми та питання семінарських занять і методичні рекомендації до їх опрацювання

Семінарське заняття 1

Тема 1. Основи оподаткування фінансових установ

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Фінансові установи як суб'єкти оподаткування
- 1.2. Принципи оподаткування фінансових установ
- 1.3. Податковий менеджмент у фінансових установах.
- 1.4. Проблеми в оподаткуванні фінансових установ.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: фінансові установи, фінансові інститути, фінансові посередники, податковий менеджмент, податкове планування, уникнення оподаткування, ухилення оподаткування, принципи оподаткування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- У чому полягають особливості фінансової установи як платника податків?
- Які особливості здійснення оподаткованої діяльності фінансовими установами?
- На яких принципах будується оподаткування фінансових установ?
- Яка різниця між ухиленням і уникнення оподаткування?
- Що таке оптимізація сплати податків?
- Як принципи податкового планування у фінансових установах?
- Яка різниця між стратегічним і поточним податковим плануванням?
- Які існують проблеми в оподаткуванні фінансових установ?

Семінарське заняття 2

Тема 2. Оподаткування банківських установ

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Особливості взаємовідносин банківських установ з фіскальними органами
- 2.2. Банківські операції як об'єкт оподаткування
- 2.3. Оподаткування прибутку банківських установ
- 2.4. Особливості складання податкової звітності з податку на прибуток банківськими установами
- 2.5. Сплата інших податків банківськими установами.
- 2.6. Світовий досвід оподаткування банківської діяльності.
- 2.7. Оцінка впливу оподаткування процентного доходу на результати депозитної діяльності банку.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: банківські установи, фіскальні органи, податкова звітність, податок на прибуток, доходи банківської установи, незароблений фінансовий дохід, операційні витрати банківської установи, Інші витрати банківської установи, витрати подвійного призначення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- У чому полягають особливості взаємовідносин банківської установи і фіскальних органів?
- Який порядок взяття банківської установи на облік як платника податків?
- Які доходи банківської установи є операційними?
- За рахунок чого виникають інші доходи у банківської установи?
- Що таке операційні витрати банківської установи?
- Як формуються інші витрати банківської установи?
- Які податки сплачує банківська установа?
- Як розрахувати податок на прибуток банківської установи?
- Коли необхідно задекларувати і сплатити податок на прибуток банківській установі?
- У чому полягають особливості складання декларації про податок на прибуток банківської установи?

- Чи можна у поточній декларації з податку на прибуток банку виправити помилки минулих періодів?
- Яка штрафна санкція передбачена за виправлення помилок, виявлених самостійно?
- У яких випадках банківська установа сплачує ПДВ?
- Які податкові накладні в обов'язковому порядку реєструються в Єдиному державному реєстрі податкових накладних?
- Які особливості сплати збору до фонду гарантування вкладів фізичних осіб?

Задачі

Задача 1. Розрахувати доходи від операційної діяльності банківської установи, якщо протягом звітного періоду були нараховані відсотки за короткостроковими кредитами 14325,00 грн.; реалізовано заставлене майно вартістю 18744,00 грн.; отримано прибуток за рахунок позитивної курсової різниці – 12333,00 грн.; отримано дотацію на відшкодування витрат зі створення нових робочих місць –19366,70 грн.; отримано плату за оренду приміщення – 28354,00 грн.

Задача 2. Розрахувати податок на прибуток банківської установи, якщо протягом першого кварталу поточного року відбулися наступні операції:

- отримано відсотки за виданими кредитами – 1256345,78 грн.;
- сплачено відсотки за розміщені на депозитах кошти – 789421,12 грн.;
- отримані дивіденди від нерезидента – 123443,25 грн.;
- отримані доходи від операцій з валютними цінностями – 426333,33 грн.;
- отримані штрафні санкції за порушення умов кредитних договорів – 138776,64 грн.;
- отримані платежі за розрахунково-касове обслуговування клієнтів – 347111,10 грн.;
- отримано у подарунок автомобіль, вартістю 544325 грн.;
- нарахована і виплачена заробітна плата працівникам банку – 789999,31 грн.;
- нарахований і сплачений єдиний соціальний внесок – 238887,90 грн.;
- сума, направлена на створення страхового резерву – 123000,00 грн.;
- сплачено оренду плату за оренду приміщення банківської установи – 186000,00 грн., в т.ч. ПДВ.

Задача 3. Розрахувати суму інших доходів банківської установи та заповнити додаток ІД до Податкової декларації з податку на прибуток банківської установи. У першому кварталі 2013р. ПАТ «Кращий банк» отримав наступні доходи:

- доходи від нарахованих відсотків за довгостроковими кредитами – 186997,89 грн.;
- доходи від реалізації валютних цінностей – 456344,00 грн.;
- доходи від надання послуг з розрахунково-касового обслуговування – 233477,89 грн.;
- отримано дивіденди від німецького банку «Баварія банк» – 35000 євро, курс євро на день отримання дивідендів – 10,30 грн. за 1 євро;
- отримано орендну плату за передане в оренду приміщення – 180000 грн. з ПДВ;
- отримано у подарунок комплект офісних меблів – 213000,00 грн.;
- доходи від врегулювання безнадійної кредиторської заборгованості – 100000 грн.;
- доходи від врегулювання сумнівної заборгованості – 118000 грн.;
- отримано поворотну фінансову допомогу від ПАТ «Добродій» – 180000 грн.

Семінарське заняття 3, 4

Тема 3. Оподаткування страхових компаній

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Страхова компанія як платник податків
- 3.2. Оподаткування прибутку страхових компаній
- 3.3. Особливості оподаткування прибутку страховика, що здійснює страхування життя.
- 4.1. Сплата інших податків страховими компаніями.
- 4.2. Альтернативні методи оподаткування страхових компаній.

4.3. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

4.4. Зарубіжний досвід оподаткування страхових компаній.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: страхування, страхова компанія, страховик, доходи страховика, страхові премії, страхові резерви, витрати страховика, резерв незароблених премій, резерв заявлених, але не виплачених збитків, резерв збитків, які виникли, але не заявлені, резерв катастроф. резерв коливань збитковості, резерви довгострокових зобов'язань, резерви належних виплат страхових сум, поворотна фінансова допомога, страховий (життєвий) ануїтет.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Які податки сплачує страхова компанія?
- Яким чином формуються доходи страхової компанії?
- Як формуються витрати страхової компанії?
- У чому полягає специфіка оподаткування прибутку страхової компанії?
- Яким чином оподатковуються страхові компанії, які займаються страхуванням життя?
- Чи є страхова компанія платником ПДВ?
- Чи є страхова компанія платником податку з доходів фізичних осіб?
- Чи підлягають оподаткуванню податком на прибуток доходи страхової компанії від інвестиційної діяльності?
- У чому сутність податку на страхові премії?
- У чому сутність страхових резервів?
- Який порядок формування страхових резервів?
- Яким чином оподатковуються договори з довгострокового страхування життя?
- Як оподатковуються доходи страховика у разі розірвання договору довгострокового страхування життя?
- Який порядок визначення прибутку, отриманого страховиком від діяльності, не пов'язаної зі страхуванням?
- Що таке аквізичні витрати страхової компанії?

Задачі

Задача 1. Страхова компанія отримала поворотну фінансову допомогу 26.07.2020 р. від підприємства, яке є платником податку на прибуток на загальних підставах. Сума такої допомоги становить 320000 грн. Станом на 30.09.2020 р. (наприкінці III кварталу) частина фінансової допомоги в сумі 175000 грн. залишилася неповернутою підприємству.

Задача 2 Страхова компанія «СКАЙ» отримала поворотну фінансову допомогу 26.07.2020 р. від підприємства, яке є платником податку на прибуток на загальних підставах. Сума такої допомоги становить 540000 грн. Станом на 30.09.2020 р. (наприкінці III кварталу) частина фінансової допомоги в сумі 305000 грн. залишилася неповернутою підприємству.

Задача 3. Визначити суму податку на прибуток, яку необхідно сплатити до бюджету, виходячи з наступних даних: виплачено страхових відшкодувань за договорами майнового страхування на суму 25000 грн., одержано страхових премій за договорами майнового страхування на суму 35000 грн., одержано страхових премій за договорами страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів на суму 18000 грн., одержано дохід від цінних паперів на суму 8000 грн.

Семінарське заняття 5

Тема 4. Оподаткування кредитних спілок

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Філософія діяльності кредитних спілок.
- 5.2. Кредитна спілка як податковий агент.
- 5.3. Правове регулювання оподаткування кредитних спілок. Нагляд за діяльністю кредитних спілок.
- 5.4. Критерії неприбутковості юридичної особи відповідно до вимог ПКУ.
- 5.5. Доходи кредитних спілок, які звільняються від оподаткування у неприбуткових організаціях.
- 5.6. Особливості оподаткування кредитних спілок.
- 5.7. Правила оподаткування доходів членів кредитних спілок та їх вплив на фінансово-господарську діяльність спілок.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: кредитні спілки, неприбуткові організації, оподатковувані операції, доходи кредитних спілок.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Коли кредитна спілка отримує статус неприбуткової організації?
- Чи може кредитна спілка здійснювати оподатковувані операції?
- Чи може кредитна спілка повернути внески своїм членам?
- Які цінні папери може купувати кредитна спілка?
- Які податкові наслідки виникають у кредитній спілці при отриманні благодійної допомоги від осіб, які не є членами кредитної спілки?
- Чи сплачує кредитна спілка ПДВ?
- Чи оподатковуються ПДФО відсотки, нараховані на пайові вклади у кредитну спілку?
- Чи потрібно кредитній спілці подавати специфічну звітність у зв'язку із статусом неприбутковості?
- Яким чином оподатковується благодійна допомога, яку отримала кредитна спілка від юридичної особи?

Задачі

Задача 1. За підсумками звітного кварталу кредитна спілка нарахувала наступні доходи:

- відсотки на депозитні вклади, виплачені фізичним особам – 22000 грн.
- відсотки на пайові вклади – 5000 грн.

Яким чином це відобразиться на оподаткуванні кредитної спілки?

Задача 2. За звітний період кредитна спілка отримала наступні грошові надходження:

- внески членів кредитної спілки на депозитні рахунки – 20 000 грн.;
- внески членів кредитної спілки на поповнення додаткового капіталу – 15000 грн.;
- благодійна допомога від ТОВ «Променад» – 15000 грн.

Необхідно розрахувати величину оподаткованого прибутку та суму податку на прибуток.

Семінарське заняття 6

Тема 5. Оподаткування ломбардів

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Організаційно-правові основи діяльності ломбардів.
- 6.2. Фінансові та супутні послуги ломбардів.

- 6.3. Особливості нарахування та сплати податку на прибуток та податку на додану вартість ломбардами.
- 6.4. Специфіка оподаткування ломбардних операцій.
- 6.5. Оподаткування доходу, отриманого від ломбарду внаслідок реалізації заставленого майна платника податку за невиконання умов договору.
- 6.6. Оподаткування доходу, отриманого від ломбарду внаслідок реалізації заставленого майна платника податку.
- 6.7. Порядок реалізації права стягнення звернення ломбардами.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ломбарди, ломбардні операції, фінансові послуги ломбардів, супутні послуги ломбардів, заставлене майно.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Які послуги ломбарду належать до фінансових, а які до супутніх?
- За рахунок яких операцій формуються оподатковувані доходи ломбарду?
- Яка специфіка оподаткування доходу, отриманого від ломбарду внаслідок реалізації заставленого майна платника податку за невиконання умов договору?
- Який порядок реалізації права стягнення звернення ломбардами?
- Яким чином ломбардні операції оподатковуються ПДВ?
- Чи виконує ломбард функції податкового агента?
- Чи користується ломбард податковими пільгами?
- Чи необхідно ломбарду розподіляти «вхідний» ПДВ?
- Чи сплачує ломбард податок на прибуток?

Задачі

Задача 1. Між ломбардом та фізичною особою було укладено договір позики і договір зберігання майна. Відповідно до цих договорів оцінка об'єкта застави становить 800 грн. Основна сума позики – 1000 грн. Відсотки за користування позикою – 100 грн. Плата за зберігання майна – 86 грн. Визначте суму, яка збільшить оподатковуваний дохід ломбарду за звітний період.

Задача 2. Протягом звітнього періоду ломбардом було здійснено наступні операції:

01.02 – прийнято на зберігання об'єкт застави вартістю 1000 грн.

05.02 – прийнято на зберігання об'єкт застави вартістю 300 грн.

10.02 – реалізовано об'єкт застави, на який було звернене стягнення, вартістю 500 грн. (об'єкт застави на баланс не оприбутковувався і право власності ломбард не набував).

15.02 – реалізовано об'єкт застави вартістю 800 грн., на майно було звернене стягнення, 10.02 майно було оприбутковано на баланс ломбарду.

Які наслідки матимуть зазначені операції для розрахунку податкових зобов'язань по ПДВ?

Семінарське заняття 7

Тема 6. Оподаткування лізингових компаній

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Організаційно-правові основи діяльності лізингових компаній.
- 7.2. Державне регулювання та нагляд за діяльністю лізингових компаній.
- 7.3. Особливості оподаткування лізингових компаній.
- 7.4. Податкові витрати у лізингоодержувача. Податкове зобов'язання у лізингодавця при передачі майна у фінансовий лізинг.

7.5. Специфіка оподаткування операцій фінансового лізингу.

7.6. Особливості оподаткування лізингових компаній в зарубіжних країнах

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: лізингові компанії, лізингодавець, фінансовий лізинг, передача майна у фінансовий лізинг, операції фінансового лізингу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Чи здійснюють лізингові компанії оподатковувані операції?
- Який механізм оподаткування податком на прибуток передавання об'єкта у лізингодавця?
- Який механізм оподаткування податком на додану вартість передавання об'єкта у лізингодавця?
- В яких країнах існують податкові пільги на інвестиції у технічне переозброєння виробництва лізингових компаній?

Семінарське заняття 8

Тема 7. Податковий контроль за діяльністю фінансових установ

Питання для усного опитування та дискусії

7.1. Загальні засади організації податкового контролю.

7.2. Особливості організації податкового контролю за діяльністю фінансових установ.

7.3. Узагальнення результатів перевірок.

7.4. Відповідальність фінансових установ за порушення податкового законодавства.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податковий контроль, податкова перевірка, огляд, опитування, спостереження (моніторинг), план-графік документальних перевірок, податкове повідомлення-рішення, адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність, фінансова відповідальність, штрафна санкція, пеня.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- У яких формах здійснюється податковий контроль фінансових установ?
- Які види перевірок можуть проводити органи ДПС?
- Чим відрізняється перевірка від звірки?
- Що собою являє план-графік документальних перевірок?
- Які критерії високого ступеня ризику для банківських установ?
- Які критерії середнього і низького ступеня ризику для банківських установ?
- Які критерії високого ступеня ризику для інших фінансових установ?
- Які критерії середнього ступеня ризику для інших фінансових установ?
- Які критерії низького ступеня ризику для інших фінансових установ?
- У якому випадку проводиться документальна позапланова перевірка?
- Що являє собою фактична перевірка?
- Чи можна оскаржити рішення органів ДПС?
- Що являє собою адміністративна відповідальність?
- Коли настає кримінальна відповідальність?
- Що таке фінансова відповідальність?

- Яка різниця між штрафом і пенею?
- Які існують штрафні санкції за порушення у сфері податкового законодавства?

Задачі

Задача 1. За результатами податкової декларації з ПДВ за травень 2020 року у банківської установи виникло від’ємне значення різниці між податковим зобов’язанням і податковим кредитом у сумі 4000 грн. Ця різниця вплинула на показник рядка 24 в деклараціях з ПДВ за такі звітні періоди: червень, липень і серпень 2020 року.

У вересні 2020 року банк самостійно виявив помилку, допущену при складанні декларації за травень 2020 року: в ній не було відображено операцію фінансового лізингу у сумі 25000 грн., крім того ПДВ – 5000 грн. Це призвело до заниження податкових зобов’язань з ПДВ за зазначений період, і тепер банку необхідно внести зміни до чотирьох декларацій (травень-серпень) і, отже, скласти і подати чотири уточнюючі розрахунки. Фактична недоплата ПДВ до бюджету склала 5000 грн. і вона розподілилася по звітних періодах таким чином:

- травень – 1000 грн.;
- червень – 2200 грн.;
- липень – 0 грн.;
- серпень – 1800 грн.

Банк прийняв рішення про подання цих розрахунків у вигляді окремих документів. Опишіть подальші дії банку.

Задача 2. Планова документальна перевірка, яка відбувалася у березні 2020 р. виявила факт заниження доходів банківською установою, що призвело до виникнення недоїмки по податку на прибуток у листопаді 2019 р. у сумі 25000 грн. Податкове повідомлення-рішення підписане і вручене банку 20 березня 2020 р. Недоїмку сплачено 21 березня 2020 р. Облікова ставка НБУ становила: з 01.06.2019 по 31.12.2019 – 7,5%, з 01.01.2020 по 25.03.2020 – 7,25%. Розрахувати штрафні санкції.

Задача 3. Ломбард не подав декларацію про ПДВ за січень 2020 р. Позапланова перевірка, яка відбувалася у березні 2020 р. донарахувала за січень 2020 р. 8000 грн. недоїмки по ПДВ. Розрахувати штрафні санкції.

Семінарське заняття 9

Тема 8. Запобігання ухиленню від оподаткування з використанням фінансових установ

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Сутність і природа виникнення ухилення від сплати податків
- 9.2. Типові схеми ухилення від оподаткування з участю фінансових установ
- 9.3. Зарубіжний досвід застосування різних підходів до контролю за діяльністю банківських установ та інших установ фінансового сектору.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ухилення від сплати податків, схеми ухилення від сплати податків, конвертаційний центр, конвертаційна діяльність, банківські установи, установи фінансового сектору, страхові компанії.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Що являє собою ухилення від оподаткування?
- Які методи ухилення від оподаткування є найбільш поширеними?
- Які існують форми поведінки платника податку?

- Яка роль страхових компаній в організації схем ухилення від сплати податків?
- Яким чином можуть бути використані у схемах ухилення від сплати податків банки, які мають ознаки неплатоспроможності?
- Яким чином здійснюється конвертація безготівкових коштів у готівкові?
- Що собою являє конвертаційний центр?
- Які ознаки здійснення конвертаційної діяльності?
- Чому існує необхідність у застосуванні різних підходів до контролю за діяльністю банківських установ та інших установ фінансового сектору?

Семінарське заняття 10

Тема 9. Управління податковими ризиками в діяльності фінансових установ

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Сутність податкових ризиків та фактори їх виникнення.
- 10.2. Види податкових ризиків.
- 10.3. Особливості управління податковими ризиками.
- 10.4. Методи зменшення податкових ризиків.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ризик, податковий ризик, податковий ризик з точки зору платника податків, податковий ризик з точки зору держави, законодавчі податкові ризики, комерційні податкові ризики, ризики податкового контролю, міжнародні податкові ризики, організаційні податкові ризики, , психологічні податкові ризики, соціальні податкові ризики, управління податковими ризиками, моніторинг податкових ризиків.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- Що собою являє ризик та яка природа його виникнення?
- У чому сутність податкового ризику?
- Які умови виникнення податкового ризику?
- У чому полягає сутність управління податковими ризиками?
- Яка процедура управління податковими ризиками?
- Які фактори сприяють виникненню податкових ризиків?
- Які існують види податкових ризиків?
- Яка різниця між внутрішніми і зовнішніми ризиками?
- У чому сутність законодавчого податкового ризику?
- Які існують принципи управління податковими ризиками?
- Які існують методи зменшення ризиків?

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 7 темах та одного індивідуального завдання, обраного за темою наукової роботи. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальне завдання самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та заслуховування доповіді за темою наукової роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

1.4.1. Теми та питання самостійних робіт

Тема 1. Основи оподаткування фінансових установ

Питання для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте різницю між ухиленням і уникненням оподаткування фінансових установ?

Тема 2. Оподаткування банківських установ

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, яка безнадійна заборгованість може бути списана банками за рахунок страхового резерву та чи необхідно збільшувати доходи, у разі погашення боржником списаної заборгованості?

Тема 3. Оподаткування страхових компаній

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, чи включається до складу доходу платника податку на прибуток сума попередньо сплачених таким платником страхових платежів (внесків, премій), якщо договір довгострокового страхування життя розірвано до закінчення граничного строку?

2. Визначіть податкове навантаження однієї із страхових компаній України (на вибір) використовуючи дані звітності, що розміщені на офіційному сайті цієї страхової компанії.

Тема 4. Оподаткування кредитних спілок

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, чи оподатковується податком на прибуток благодійний внесок фізичної особи в благодійний фонд кредитної спілки?

Тема 5. Оподаткування ломбардів

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, яким чином ломбард виконує функції податкового агента?

Тема 6. Оподаткування лізингових компаній

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, чи виникають податкові зобов'язання з ПДВ у лізингоодержувача при поверненні орендованого майна?

Тема 7. Податковий контроль за діяльністю фінансових установ

Питання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте, протягом якого періоду часу мають зберігатися первинні документи, реєстри бухгалтерського та податкового обліку, фінансова і податкова звітність у страховій компанії? Хто несе відповідальність за порушення термінів і умов зберігання названих документів?

Тема 8. Запобігання ухиленню від оподаткування з використанням фінансових установ

Питання для самостійної роботи

1. Опишіть роль страхових компаній в організації схем ухилення від сплати податків.

Тема 9. Управління податковими ризиками в діяльності фінансових установ

Питання для самостійної роботи

1. Опишіть методику визначення податкових ризиків діяльності однієї із фінансових установ.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) за тематикою навчальної дисципліни виконується у вигляді наукової роботи у межах годин, відведених для самостійної роботи.

1.5.1. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Тема наукової роботи обирається студентом добровільно з наведеного нижче переліку та закріплюється за ним науково-педагогічним працівником на початку семестру. Наукова робота – це самостійно виконане наукове дослідження певної проблеми, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить результат власного пошуку та обґрунтовані висновки.

Підготовка наукової роботи у такій формі передбачає таку структуру:

1. Вступ (розкрити актуальність). До 1 сторінки
2. Перший розділ (зробити порівняльний аналіз думок вчених щодо теоретичних аспектів проблеми та/або основних визначень. Обов'язково із реальними посиланнями на реальні джерела). 3-4 сторінки
3. Другий розділ – аналіз фактичних та статистичних даних за останні 5 років. Обов'язково із реальними посиланнями на реальні джерела. Дані обов'язково подати у таблицях чи діаграмах. Має бути багато таблиць. Від 5 сторінок.
4. Третій розділ – формулювання виявлених проблем за проведеним аналізом в 2 розділі та розробка напрямів удосконалення цих проблем. 1-2 сторінки.
5. Висновки. До 1 сторінки.
6. Список використаних джерел. Не обмежена кількість – основне, щоб це були ті джерела, які Ви дійсно використали, можна інтернет-джерела.

Форма контролю – перевірка правильності виконання ІНДЗ із врахуванням самостійності, творчості, правильності розрахунків і вмінням захистити результати дослідження.

Доопрацьована наукова робота, що виконана за обраною темою, може бути заслухана на студентському науково-дослідному гуртку та подана на конкурс студентських наукових робіт з дотриманням установлених вимог. Результати наукової роботи можуть публікуватись у вітчизняному чи закордонному науковому виданні у формі статті, доповідатись на міжнародній, закордонній, всеукраїнській чи університетській конференціях з публікацією або без публікації тез, за що студенти одержують додаткові бали.

1.5.2. Теми наукових робіт

1. Вплив адміністрування податків на ефективність системи оподаткування кредитно-фінансових установ.
2. Визначення податкових ризиків в діяльності банку.
3. Стан та перспективи удосконалення податкового регулювання банківського сектору.
4. Участь фінансових установ у схемах ухилення від оподаткування: реалії України та перспективи протидії.
5. Оподаткування фінансових установ в Україні.
6. Податковий контроль за діяльністю фінансових установ України.
7. Стан та перспективи удосконалення податкового регулювання банківського сектору.
8. Особливості регулювання оподаткування недержавних пенсійних фондів в Україні.
9. Оподаткування страхових компаній в Україні: зарубіжний досвід.
10. Особливості оподаткування страхових компаній в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
11. Сучасні трансформації оподаткування фінансових результатів діяльності страховиків в Україні.
12. Світовий досвід та вітчизняна практика оподаткування банківської діяльності.
13. Методи оптимізації оподаткування комерційних банків у сучасних умовах.
14. Оподаткування в системі чинників фіскального впливу на конкурентоспроможність банківських установ.
15. Напрями вдосконалення системи оподаткування діяльності банківських установ.

16. Проблемні аспекти оподаткування прибутку комерційних банків України.
17. Порівняльна характеристика оподаткування банківської діяльності в Україні та країнах Європи.
18. Оцінка впливу оподаткування процентного доходу на результати депозитної діяльності банку.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Фінансові установи як суб'єкти оподаткування
2. Принципи оподаткування фінансових установ
3. Податковий менеджмент у фінансових установах.
4. Проблеми в оподаткуванні фінансових установ.
5. Особливості взаємовідносин банківських установ з фіскальними органами
6. Банківські операції як об'єкт оподаткування
7. Оподаткування прибутку банківських установ
8. Особливості складання податкової звітності з податку на прибуток банківськими установами
9. Сплата податків банківськими установами.
10. Світовий досвід оподаткування банківської діяльності.
11. Оцінка впливу оподаткування процентного доходу на результати депозитної діяльності банку.
12. Страхова компанія як платник податків.
13. Оподаткування прибутку страхових компаній.
14. Особливості оподаткування прибутку страховика, що здійснює страхування життя.
15. Сплата податків страховими компаніями.
16. Альтернативні методи оподаткування страхових компаній.
17. Оподаткування страхової діяльності в Україні.
18. Зарубіжний досвід оподаткування страхових компаній.
19. Особливості оподаткування кредитних спілок.
20. Правове регулювання оподаткування кредитних спілок.
21. Специфіка оподаткування ломбардних операцій.
22. Оподаткування недержавних пенсійних фондів.
23. Регулювання оподаткування недержавних пенсійних фондів в Україні.
24. Загальні засади організації податкового контролю.
25. Особливості організації податкового контролю за діяльністю фінансових установ.
26. Узагальнення результатів перевірок.
27. Відповідальність фінансових установ за порушення податкового законодавства.
28. Сутність і природа виникнення ухилення від сплати податків
29. Типові схеми ухилення від оподаткування з участю фінансових установ.
30. Зарубіжний досвід застосування різних підходів до контролю за діяльністю банківських установ та інших установ фінансового сектору.
31. Сутність податкових ризиків та фактори їх виникнення.
32. Види податкових ризиків.
33. Особливості управління податковими ризиками.
34. Методи зменшення податкових ризиків.
35. Особливості оподаткування недержавних пенсійних фондів та інших фінансових установ в зарубіжних країнах.

1.6.2. Структура залікового білета

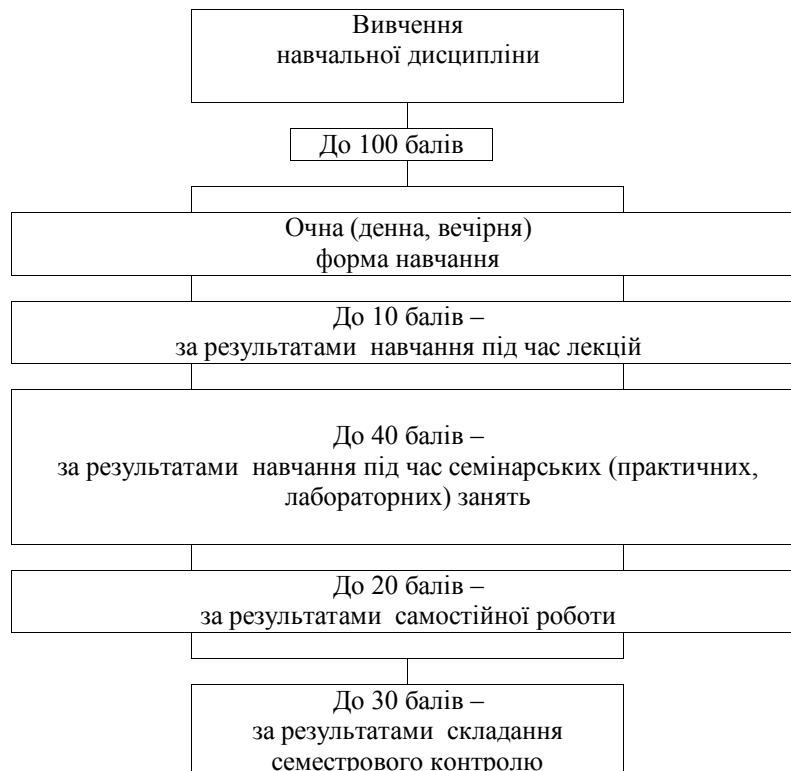
1. Тестові завдання.
1. Специфіка оподаткування фінансових установ пов'язана з тим, що об'єктом оподаткування виступають:

- а) матеріальні активи;
 - б) нематеріальні активи;
 - в) грошові активи;
 - г) цінні папери.
2. Податок на прибуток банківська установа сплачує:
- а) щомісяця до 10 числа авансовими платежами;
 - б) щомісяця до 20 числа місяця, наступного за звітним податковим періодом;
 - в) протягом десяти днів після закінчення граничного терміну подачі декларації;
 - г) протягом двадцяти днів після закінчення граничного терміну по-дачі декларації.
- ...
25. Доходи кредитної спілки, отримані у вигляді благодійних внесків інших фізичних та юридичних осіб, які не є членами кредитної спілки:
- а) звільняється від оподаткування;
 - б) оподатковуються податком на прибуток;
 - в) оподатковуються податком на прибуток і ПДВ;
 - г) оподатковуються на загальних підставах як операції з корпоративними правами.

2. Задача. Визначити суму податку на прибуток, яку необхідно сплатити до бюджету, виходячи з наступних даних: одержано страхових премій за договорами довгострокового страхування життя на суму 23000 грн., виплачено страхових відшкодувань за договорами довгострокового страхування життя на суму 6000 грн., сплачено перестраховику-резиденту страхові внески на суму 25000 грн.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 1 до Положення про

організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

З навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ» передбачено проведення 18 лекційних занять. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Розподіл балів для лекцій з навчальної дисципліни
«Оподаткування фінансових установ»**

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Денна	10	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0

2.3. З навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ» передбачено проведення 10 семінарських занять.

За результатами семінарського заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

2.4. Обсяг балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ» розподіляється пропорційно за виконання 7 письмових робіт (1 письмова робота по кожній темі). Залежно від їх обсягу та складності, студент може одержати не більше 14 балів.

Індивідуальне завдання виконане за пропонованою темою наукової роботи оцінюються окремо та складає не більше 6 балів. Загалом за виконання самостійної роботи студент денної форми навчання може одержати максимально 20 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2.

**Розподіл балів для самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Оподаткування фінансових установ»**

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми									Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	1	1	3	2	2	2	2	1	1	15
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання, виконане у вигляді наукової роботи	5									5
	Усього балів										20

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі заліку з навчальної дисципліни «Оподаткування фінансових установ», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.6 підпункту 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані

студентами відповіді на тестові завдання та розв'язування задачі залікового білета, наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни
«Оподаткування фінансових установ»**

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань екзаменаційного білета / кількість балів		Разом балів
		1	2	
1.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	25	-	25
2.	Максимальна кількість балів за розв'язану задачу	-	5	5
	Усього балів	25	5	30

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>)
3. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
4. Старостенко Г. Г., Мацелюх Н. П., Сурженко А. В. Оподаткування фінансових установ в Україні та податковий контроль за їхньою діяльністю. Економіка і управління. 2015. № 1. С. 94-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2015_1_17.
5. Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л. Держава – податки – бізнес: (із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : монографія. К. : Либідь, 2012. 382 с.
6. Унінець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.
7. Унінець-Ходаківська В.П., Костюкевич О.І., Лятамбор О.А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 629 с.
8. Юрій С. І., Крисоватий А. І., Кошук Т. В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292 с.

Тема 2

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Буряченко А. Є. Особливості оподаткування банківської діяльності в Україні. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. 2018. № 11. С. 109-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2018_11_21
3. Внукова Н. М., Холкіна Є. М., Бочкова К. В. Оцінка впливу оподаткування процентного доходу на результати депозитної діяльності банку. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 12(1). С. 7-11. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_12\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_12(1)_4)

4. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>)
5. Жам О. Ю., Фесюн В. О. Оподаткування прибутку комерційних банків України. Менеджер. 2017. № 1. С. 18-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2017_1_5
6. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
7. Кміть В. М., Савоцька М. Я. Напрями вдосконалення системи оподаткування діяльності банківських установ. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2018. Вип. 33. С. 104-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2018_33_16
8. Коваль В. В., Балицька А. Р., Шевченко А. П. Оподаткування в системі чинників фіскального впливу на конкурентоспроможність банківських установ. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2018. № 3. С. 184-190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_3_29
9. Кришан О. Ф., Бондарець О. М., Лебедева Д. О., Чижова Л. І. Дослідження принципів та методів оптимізації оподаткування комерційних банків у сучасних умовах. Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. 2018. № 4. С. 120-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dtssi_2018_4_17
10. Петровська Н. В. Банківські операції як об'єкт оподаткування. Ефективна економіка. 2010. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2010_9_33
11. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000., № 2121 – III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
12. Сало І. В., Євченко Н. Г. Податковий менеджмент у банку: монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 187 с.
13. Старостенко Г. Г., Мацелюх Н. П., Сурженко А. В. Світовий досвід та вітчизняна практика оподаткування банківської діяльності. Економіка та держава. 2015. № 5. С. 28-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_5_7
14. Унінець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.
15. Чебан Т. М. Методичні основи формування резервів за фінансовими активами в контексті оподаткування прибутку банків. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 5(1). С. 269-273. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2018_5\(1\)_50](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2018_5(1)_50)
16. Шило Ж. С. Проблеми оподаткування прибутку Національного банку України. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2017. Вип. 2. С. 128-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnugp_ekon_2017_2_16

Тема 3

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Измайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Брежнева-Єрмоленко О. В., Гапоненко А. Р. Оподаткування страхової діяльності в Україні: теоритичний аспект. Соціально-гуманітарний вісник. 2020. Вип. 32-33. С. 223-225. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sochumj_2020_32-33_113
3. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>)
4. Жам О. Ю., Панькова В. А. Оподаткування страхової діяльності податком на прибуток підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2017. Вип. 2. С. 128-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnugp_ekon_2017_2_16

- науки. 2017. Вип. 23(2). С. 86-89. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23\(2\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_23(2)_21)
5. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
 6. Квасовський О. Р., Стецько М. В. Сучасні трансформації та проблемні аспекти оподаткування фінансових результатів діяльності страховиків в Україні. Світ фінансів. 2017. Вип. 3. С. 19-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2017_3_4
 7. Маршук Л. М., Плахтій В. Г. Особливості оподаткування страхових компаній в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Молодий вчений. 2019. № 3(2). С. 443-447. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_3\(2\)_56](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_3(2)_56)
 8. Пономарьова О. Б., Синюк А. О., Підгірний А. Т. Оподаткування страхових компаній в Україні: зарубіжний досвід, проблеми та перспективи. Молодий вчений. 2016. № 12. С. 847-851. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_12_205
 9. Про страхування: Закон України від 07.03.1996., №85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
 10. Унінець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.

Тема 4

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Волкова О. Г. Оподаткування кредитних спілок України. ScienceRise. 2015. № 10(1). С. 6-9. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_10\(1\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_10(1)_2)
3. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>)
4. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
5. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 05.07.2012, № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>.
6. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14#Text>
7. Унінець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.
8. Унінець-Ходаківська В.П., Костюкевич О.І., Лятамбор О.А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 629 с.
9. Юрій С. І., Крисоватий А. І., Кошук Т. В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292 с.

Тема 5

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Бондаренко Н. М., Сітенко В. О. Удосконалення обліку кредитних операцій у ломбардах. *Облік і фінанси*. 2020. № 2. С. 5-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2020_2_3
3. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.

4. Макаренко А. П., Зарубежнова О. І. Удосконалення оподаткування, обліку та податкової звітності нарахування заробітної плати в ломбардах. *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 20-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2021_1-2_5
5. Недільська Л. В., Марченко Д. А. Сучасний вектор розвитку ломбардів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 222-228. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_7_30
6. Оподаткування доходу, отриманого від ломбарду внаслідок реалізації заставленого майна платника податку за невиконання умов договору. URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/local-news/428598.html>.
7. Пархоменко Є. Ю. Інституційний статус ломбардів та його вплив на аудит фінансової звітності. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 377-383. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_5_57
8. Унинець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.
9. Юрій С. І., Крисоватий А. І., Кошук Т. В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292 с.

Тема 6

1. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatkovaya-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>
2. Грицино О. М. Оподаткування операцій лізингу і оренди в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 12. С. 35-38. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2011/12.pdf.
3. Калівошко О. М. Оцінка сучасного стану лізингових компаній як інституту інфраструктури фінансово-кредитного ринку. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 63-68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2019_4_13
4. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
5. Кишакевич Б. Ю., Вовк Ю. Я., Ворончак І. О., Мігулка О. О. Оцінювання ефективності функціонування лізингових компаній України з допомогою dea моделей. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. № 2. С. 175-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2022_2_22
6. Кишакевич Б., Максишко Н., Іванов Р., Мігулка О. Оцінка ефективності за витратами та прибутком лізингових компаній України на основі sfa-моделей. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. № 5. С. 195-208. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2022_5_18
7. Нікончук М. М. Правовий статус лізингової компанії на ринку фінансових послуг. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 11(3). С. 13-15.
8. Олійник О.В., Філон І.В. Оподаткування операцій фінансового лізингу: проблеми та шляхи їх вирішення. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/opodatkuvannya-operaciy-finansovogo-lizingu-problemi-ta-shlyahi-ih-virishennya.html>
9. Унинець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.
10. Унинець-Ходаківська В.П., Костюкевич О.І., Лятамбор О.А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 629 с.
11. Шевченко Н. В., Пушак Г. І. Проблеми розвитку вітчизняних лізингових компаній в умовах кризи. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1. С. 106-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2022_1_16

12. Юрій С. І., Крисоватий А. І., Кошук Т. В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292 с.

Тема 7

1. Александрова Г. М. До питання регулювання оподаткування недержавних пенсійних фондів в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 15. С. 86-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_15_20
2. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
3. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nuu-posibnyk.pdf>)
4. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
5. Кучерова І. М. Фіскальне регулювання діяльності транснаціональних корпорацій : монографія. Київ : Центр учб. літ., 2016. 191 с.
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001., № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.
7. Реверчук С.К. Стан та перспективи удосконалення податкового регулювання банківського сектору. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Cher/2013_1/Reverchuk.pdf
8. Старостенко Г. Г., Мацелюх Н. П., Сурженко А. В. Оподаткування фінансових установ в Україні та податковий контроль за їхньою діяльністю. Економіка і управління. 2015. № 1. С. 94-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2015_1_17
9. Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л. Держава – податки – бізнес: (із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : монографія. К. : Либідь, 2012. 382 с.
10. Унінець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.

Тема 8

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nuu-posibnyk.pdf>)
3. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
4. Кучерова І. М. Фіскальне регулювання діяльності транснаціональних корпорацій : монографія. Київ : Центр учб. літ., 2016. 191 с.
5. Паєнтко Т. В., Болошева А. О. Участь фінансових установ у схемах ухилення від оподаткування: реалії України та перспективи протидії. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2014. № 2. С. 148-158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprnudps_2014_2_15
6. Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л. Держава – податки – бізнес: (із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : монографія. К. :

Либідь, 2012. 382 с.

7. Унинець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.

Тема 9

1. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система: навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
2. Бурлуцька Г.М., Ломакін А.В. Оцінка впливу адміністрування податків на ефективність системи оподаткування кредитно-фінансових установ і організацій. URL: http://www.taxation.lg.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=94: 2010 -11-10-12-06-05&catid=41:scientific-conference&Itemid=69
3. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система: навчальний посібник. За заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. (<https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatkova-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>)
4. Давидкова Н. М. Концептуальні основи визначення податкових ризиків в діяльності банку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. 2014. Вип. 9(2). С. 100-103. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_9\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_9(2)_24)
5. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Антіпов О. М., Ушенко Н. В. Оподаткування фінансово-кредитних установ: навч. посіб. Ред.: Т. В. Калінеску; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 514 с.
6. Реверчук С.К. Стан та перспективи удосконалення податкового регулювання банківського сектору. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Cher/2013_1/Reverchuk.pdf
7. Суторміна В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л. Держава – податки – бізнес: (із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки) : монографія. К. : Либідь, 2012. 382 с.
8. Унинець-Ходаківська В. П., Паєнтко Т. В., Жеревчук Ю. В., Рудая М. І. Оподаткування фінансових установ: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 301 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <http://portal.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: www.treasury.gov.ua.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
9. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua/734.html>.
10. Офіційний сайт рейтингового агентства «Кредит-рейтинг» URL: <http://www.creditrating.com.ua>

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни:

доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н.

_____ Тетяна САМАРІЧЕВА

27 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 27 жовтня 2020 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

27 жовтня 2020 року

Декан факультету управління та економіки

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

19 листопада 2020 року

Погоджено методичною радою університету 20 листопада 2020 року,
протокол № 3.

Голова методичної ради _____ Ірина КОВТУН

20 листопада 2020 року

Обліковий обсяг робочої програми – 1,34 ум.др.арк.

ОНОВЛЕНО:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук
8 лютого 2023 року

_____ Тетяна САМАРІЧЕВА

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування
8 лютого 2023 року

_____ Наталія ПРОЦЮК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
9 лютого 2023 року, протокол № 8.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка
9 лютого 2023 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ